

7. uge

Pagten ved Sinaj

"I har selv set, hvad jeg gjorde mod Egypten, og hvordan jeg bar jer på ørnevinger og bragte jer herhen til mig" 2 Mos 19,4.

Hovedtanke

Gud minder om utallige velgerninger. Det skal opmuntre Israel til at have betingelsesløs tillid til ham. Den, der indlader sig på pagten, vil opleve heling og frelse.

Introduktion

Når hebræerne i oldtiden talte om Gud, argumenterede de ikke som filosoffer. De var bevidst om, at visse svar lå langt uden for deres egen horisont. I stedet for at gruble over den "guddommelige natur" i Guds inderste "væsen" talte de om, hvad han havde gjort og gjorde. Hvis vi havde spurgt jøder om, hvem Gud var, så ville de have fortalt om ham: "Vores Gud har reddet os ud af egypternes greb og ledt os til det forjættede land. Han forsvarer os mod vores fjender og har gjort os til sit udvalgte folk." De ville have ment, at vi først og fremmest kan vide noget om Gud gennem hans gerninger. De vidste, at de havde en speciel relation i forhold til Gud. Den byggede på en pagt, som Gud ikke ville bryde. De vidste, at Gud altid ville elske dem, uanset hvad der skete (iflg. T. Campolo, *Party auf Zimmer 210*, Asslar 2009, 18).

Oversigt

Søndag	Frelse	2 Mos 6,2-8
Mandag	På ørnevinger	2 Mos 19,3-4; 5 Mos 1,29-31
Tirsdag	Sinajpagten	2 Mos 19,5-8
Onsdag	Gud og Israel	2 Mos 19,5-8
Torsdag	Svaret	2 Mos 19,7-8; 5 Mos 5,28-33
Fredag	Pagt slutningen	2 Mos 24,3-8

Frelse

2 Mos 6,2-8

Hvad ville Gud befri Israel fra? Hvilken erfaring skulle folket gøre sig?

Hvordan har jeg erfaret, at Gud er min frelser?

Forståelse

Gud åbenbarer sig for Moses med sit navn. Navnet indebærer, at Gud står ved sit løfte til fædrene. Han vil gøre en ende på folkets elendighed og føre det ind i det lovede land. Først og fremmest binder han sig til dette folk og knytter sig til det, ligesom man indlemmer et menneske i sin husstand. Det er det løfte, der ligger til grund for alle beslutninger (ifølge SEB 84).

"Ordet 'befri' i v. 6 brugtes, når en person købtes fri eller købtes tilbage af et familiemedlem. Dette var en mulighed, når en person på grund af gæld var blevet solgt som livegen, eller det hang som en trussel over hovedet på ham. Folket Israel havde ikke jordiske familiemedlemmer, der kunne udfri det. Gud var nu den slægtning, der kunne gøre det. Han var udfrieren" (Bernard L. Ramm: His Way Out, 1974, 50).

Anvendelse

Udfrielse kan kun ske udefra. Noas og hans families redning før syndfloden og Israels udfrielse af slaveriet er de to hovedbegivenheder, der i Mosebøgerne peger på frelsen. Skaberen griber ind og slutter en pagt med sine skabninger. Begrundelsen er at finde i Gud selv: "Jeg er Herren, jeres Gud." Han gør alt for, at folket skal kunne erkende det.

Refleksion

Jeg hører også til Guds folk. Er jeg klar over, at jeg er udfriet?

Du kæmper i verden for frihed og fred,
når andre gir op, bliver du viljefast ved.
Du følger os ind i den yderste nød
og kalder os ud af den inderste død.

Du sender os ned i de nederstes sted.
Du sætter os op mod de stores fortræd.
Du lever i os i de inderste lag.
Vi lever i dig på den yderste dag.
(Hans Anker Jørgensen 1986)

På ørnevinger

2 Mos 19,3-4
5 Mos 1,29-31

Ved hjælp af hvilke billeder beskrives Israels udfrielse?

Hvilke billeder hjælper mig til at forstå Guds omsorg for os mennesker?

Forståelse

Billederne med ørnen og faderen er gribende og anskueliggør Guds omsorg for Israels ve og vel. Han kender folkets hjælpeløshed og fører det med stærk hånd ud af det egyptiske slaveri. "Billedet med ørnen taler om Guds vise og kærlige, faderlige beskyttelse. Ligesom en ørn er nødt til at tvinge sine unger ud af reden, hvis de skal lære at flyve og blive selvhjulpne, førte ... Herren sit folk ind i Egyptens hårde slaveri og derfra ud i ørkenen, så det kunne blive stærkt. Ligesom ørnen holdt Herren sig klar til at gribe det, hvis det blev nødvendigt ... Når ørneunger lærer at flyve, flyver moderen neden under dem med udbredte vinger for at kunne gribe dem" (*Biblischer Kommentar zum AT, Neukirchen-Vluyn 1989, zu 5 Mo 32,10–12 und 2 Mo 19,4*).

Anvendelse

At ørnen med sine udbredte vinger under ungerne bruges som illustration, henleder opmærksomheden på udgangen af Egypten. Den står dog i et spændt forhold til begivenhederne efter eksilet, hvor folket lider under pogromer, undertrykkelse og udslettelse. Når et troende menneske kommer i nød, er det ikke altid nemt at føle sig "båret". I sådanne situationer er det kun Jesu offer, der kan overbevise om Guds nærvær. Det er vigtigt at "holde fast ved", at Gud bærer sine børn hen over alle svigt, og at han er ved deres side, når de oplever personlig nød.

Refleksion

Leder Gud os somme tider ud i vanskeligheder for at gøre os stærke?

Sinajpagten

2 Mos 19,5-8

Hvordan giver Gud udtryk for sin relation til folket?

Gud ønsker at gå i forbund med os. Hvad sker der, når vi indlader os på det?

Forståelse

For Israel var ikke blot erfaringerne under udgangen af Egypten af stor betydning, men det var i endnu højere grad Guds åbenbaring på Sinaj med den deraf følgende pagt mellem Gud og hans folk. Israels særstatus blandt folkeslagene er dog ikke affødt af særlige fortrin, men ene og alene af Guds kærlighed (5 Mos 7,6-8).

Når der her tales om en pagt mellem Gud og hans folk, kan der ikke menes et forbund mellem to ligeberettigede parter. Gud udvælger et folk, han skaber det ved sin velsignende og frelsende handlen, og han binder sig i troskab til dette folk som den, der altid vil være der for det. Dette er fundamentet for pagten.

"Alt, hvad dette folk kan og skal gøre, er blot et menneskeligt svar på Guds ufortjente omsorg. Uden denne taknemmelige reaktion mister pagten sin mening, der netop er fællesskabet mellem Gud og menneskene. Kærligheden kan ikke bestå, hvis den ikke gengældes. Guds pagt med folket er en kærlighedens pagt" (SEB 77).

Anvendelse

At "gengælde" betyder at reagere på en adækvat måde. Gud kommer mig i møde. Hvordan reagerer jeg på det?

Refleksion

"Gud ventede ikke på, at vi opsøgte ham. Han er selv kommet os i møde, uforbeholdent og med alt, hvad han har. Sådan er Gud: Han tager altid det første skridt, han kommer os i møde" (Frans af Assisi).

Gud og Israel

2 Mos 19,5-8

Hvad var Guds plan med sit folk?

"Hele jorden tilhører mig." Hvad betyder det for mig, at jeg ved, Gud har øje for alle mennesker?

Forståelse

"Ved Sinaj-begivenhedens begyndelse står Guds udfriende gerning (kap. 14) og hans beskyttende nærvær (kap. 16-17). Nu er det vigtigt, at hele folkets liv bliver et svar på Guds handlen. Ikke alle israelitter skal være præster, men præsternes tilværelse, der udelukkende er dedikeret til at tjene Gud, skal være deres forbillede, når det gælder lydighed mod Guds stemme, det vil sige hans bud. Således bliver de til det hellige folk, hvilket vil sige det folk, der hører den hellige Gud til (sml. 3 Mos 19,2). Alle folkeslag er Guds ejendom, men Israel er kaldet til at være hans kostbareste eje. Ordet, der er oversat med ejendom, betegner ... en guld- og sølvskat)" (SEB 101).

Med henblik på spørgsmålet om, hvem der hører til Guds folk, beskriver Bibelen Guds lange vej sammen med menneskene. Der tegnes et billede, der beskriver udviklingen fra det gamle Israel til den nye pagts folk, begyndende med Abrams kaldelse og løftet om velsignelse til alle folkeslag. Højdepunktet er ordene fra Gal 3,26: "For I er alle Guds børn ved troen, i Jesus Kristus."

Anvendelse

"Når jeg ofte tænker kroget:
 Mon jeg virk'lig dur til noget?
 og er ved at svare: Nej!
 Si'r Piet Hein som svar til mig:
 'Hold nu op at vær' så fjoget!
 – Den, Guds klarsyn falder på,
 – ser det store i det små!
 Når det mindre så er gjort,
 kan det bli' til noget stort!"
 (Chr. A. Christiansen, 2021)

Svaret

2 Mos 19,7-8
5 Mos 5,28-33

Hvordan reagerer folket på Guds ord?

Hvad er mit svar på Guds pagtstilbud?

Forståelse

Moses forkynder Guds ord. Ud over de ti bud giver Gud forordninger vedrørende retsorden og retspraksis, der skal slå fast, hvordan der skal ageres i specifikke tilfælde (2 Mos 21,1 til 23,19). Det er tydeligt, at Gud ikke ønsker at opdrage sit folk til blind lydighed. Der er heller ikke tale om en ny religion. Og det drejer sig slet ikke om, at folket indbyrdes skal konkurrere om, hvem der er frommest og bedst til at overholde diverse love. Guds hensigt er en helt anden, og den udtrykker han således: "I skal vandre ad den vej, Herren jeres Gud har befaleet jer, for at I må leve, og det må gå jer godt, og I må få et langt liv i det land, som I skal tage i besiddelse" (5 Mos 5,33). Det, Gud ønsker for sit folk, er et lykkeligt og meningsfyldt liv i det nye land.

Folket lover at gøre alt, hvad Gud befaler. Folkets reaktion er ikke et udtryk for frygt, men for ærefrygt over for den guddommelige majestæt. Gud ønsker, at israelitterne også i fremtiden vil have en sådan indstilling, når Guds åbenbaring i ilden blot er en erindring eller en overlevering (iflg. SEB, 224).

Anvendelse

"Hvor der ikke findes ærefrygt, eksisterer der ikke nogen bevidsthed om forpligtelse og følelse af taknemmelighed over, at vi har befundet os og levet i Guds nærhed ... uden ærefrygt reduceres det foretrukne liv i lydighed til en belastende opgave" (Daniel I. Block, *The NIV Application Commentary – Deuteronomy*, Grand Rapids 2012,179).

Refleksion

"Den, der klogt lytter til befalingen, finder lykke; lykkelig den, der stoler på Herren!" (Ordsp 16,20)

Pagtslutningen

2 Mos 24,3-8

Hvordan blev pagten indgået?

Hvordan kan det ses, at jeg går ind for den pagt, som Gud har sluttet med mig?

Forståelse

Folket har vist sig villig til at leve efter Guds ord. Nu besegles pagten mellem Gud og folket ved hjælp af en offerhandling: Blodet, der stænkes til begge sider, forbinder de to parter på tætteste vis (gør dem til "blodsbeslægtede"). At der mellem de to handlinger læses op af pagtsbogen gør det tydeligt, hvilken forpligtelse folket påtager sig ved at indgå i pagten (iflg. SEB 109).

Resumé

Før indgåelsen af pagten kommer udfrielsen. Gud minder om, at han har udfriet Israel. Derefter følger indbydelsen til at slutte en pagt med ham. Denne pagt indebærer en omfattende velsignelse, men også en forpligtelse til at leve "i pagt med pagten" til et vidnesbyrd for de andre folkeslag.

Egne tanker

Spørgsmål til drøftelse

1 **Hvilke forberedelser er nødvendige for at kunne slutte en pagt?**

Hvilket forarbejde gjorde Gud inden pagtslutningen med menneskene?

2 2 Mos 6,2-8

Hvordan begrunder Gud Israels udvælgelse og udfrielse?

Hvad betyder udvælgelsen for os (sml. Joh 15,16)?

Hvad er det for en Gud, der her møder os?

3 2 Mos 19,3-8

Hvilke løfter og forpligtelser hører til Sinajpagten?

"Et kongerige af præster og et helligt folk."

Hvad betød det for Israel, og hvad betyder det for os?

4 2 Mos 24,3-8

"Alt, hvad Herren befaler, vil vi gøre."

Er det at tage munden for fuld, når man afgiver et sådant løfte?

Hvilke tanker dukker op i mit sind, når jeg tænker tilbage på mit dåbsløfte?

Hvordan kan vi opmuntre hinanden til at leve som "Guds hellige"?